

מברך על פרוסה יעשה פן כדי שתהיה יותר גדולה בשעת ברכה ואחר כך מברך, ואחר הברכה יפריד מה שחתך, כדי שתכלה הברכה בעוד שהפת שלם. ובשפת פשיטא שצריך לזהר שלא יחתך הפרושה קדם שיברך, דאז לא יהיה לחם משנה. ויטעים היטב "ה" של "המוציא", ויתן רוח קצת בין לחם ל"מן הארץ", שלא יבלע המ"ם. ונותן פרוסה מן החתיכה שחתך לפני כל אחד, ולא יזרק, כדלקמן כלל מ"ה. ולא יתן ביד האוכל, אלא יתן לפניו (קס"ז). ואסור להפסיק בין הברכה עד לאחר שיאכל "המוציא", ואם הפסיק, מבאר לעיל כלל ה' סימן ט"י:

יב אם מוציא רבים בברכתו יאמר: "ברשות רבותי", אף-על-פי שהוא הבעל הבית, או הגדול, דמדינא בעל הבית או הגדול בסעודה בוצע, מכל מקום הוא מדרך ענה. ולא הוי הפסק, דהוי כצורך ברכה. אכל אין אומרים "סברי", אלא על היין, כדלקמן כלל נ"ה, ז, (שם):

יג שכח לברך ברפת "המוציא", אם נזכר באמצע סעודה מברך, ואם לא נזכר עד שגמר סעודתו, אם יש לו חתיכת פת יברך, ואם לאו, לא יברך (שם):

כלל מג

דין ברכה לאוכל דבר בתוך הסעודה

(סימן קע"ז קעח)

א פיון שהלחם עקר חיי האדם, לפיכך אם קבע עצמו לאכל לחם וברך עליו, הרי כל מה שיאכל בתוך הסעודה מדברים הרגילים לבא בתוך הסעודה מחמת הסעודה לאכל לשבע, כגון: בשר, דגים, לפתן, דיסה, מיני לביבות, חוץ מפרות, אפלו אכלן בלא פת, נעשה הכל טפל לפת, ואין צריך לברך עליהן (סימן קע"ז). ואפלו אם שלחו לו מבתי אחרים דברים שמלפתין בו פת ולא היה עליהם דעתו כלל, שלא היה יודע שישלחו, אף-על-גב דמדינא ראוי לברך עליהם, מכל מקום המנהג שלא לברך, דמסתמא דעת האדם על כל מה שיביאו לו. וכן אין צריך לברך על כל מיני משקין דכיון דאי אפשר לאכל בלא שתיה, אם פן המשקין נעשים טפל לפת ואפלו משקה "מער" [מ"דבש] (ט"ז סימן קע"ז), חוץ מן היין פיון שהוא חשוב ולכן צריך לברך עליו בתוך הסעודה. ואם ברך עליו קדם הסעודה והיה דעתו או שרגיל בכך לשותות בתוך הסעודה יין, אין צריך לברך בתוך הסעודה, ולכן המקדש על היין קדם נטילת ידים והיה בדעתו לשותות, אין צריך לברך (סימן קע"ד):

ב היתה עקר סעודתו על דברים אחרים, ואוכל גם פן פרות, אין הפרות נעשין טפל, אלא בזמן שאוכלן עם הפת, אכל כשאוכל בלא פת אף-על-פי שאכל כבר קצת עם פת, אף-על-פי כן צריך לברך על אלו, שהרי אין דרך לקבץ סעודה על פרות, וגם